

- 13) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 14) lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 15) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 16) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
  - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
  - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
  - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
  - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
  - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
- 17) napełnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu oraz nieumieszczenie na stacji na odmierzaczu gazu płynnego informacji o nienapełnianiu butli.

1.16. Obowiązki właściciela w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- 3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) oznakowują, znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
  - a) drogi ewakuacyjne (z wyłączeniem budynków mieszkalnych) oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
  - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
  - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - d) miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
  - e) pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,
  - f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
  - g) dźwigi dla ekip ratowniczych (przeciwpożarowych),
  - h) przeciwpożarowe zbiorniki wodne.

Wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej powinien być zachowany pas ochronny o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.

Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:

- nie przekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
- zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
- nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

1.17. Przyczyny pożarów

Niebezpieczeństwo powstania POŻARU może zaistnieć wskutek :

- nie przestrzegania zakazu używania otwartego ognia w pobliżu materiałów palnych (folia , drewno i.t.p.),
- wad urządzeń i instalacji elektroenergetycznych,

W godzinach pracy należy przestrzegać następujących zasad:

- przestrzegać zakazu używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego nie wyznaczonych,
- nie gromadzić nadmiernych zapasów materiałów i substancji palnych ,
- utrzymywać ład i porządek w obrębie pomieszczeń magazynowych,
- podręczny sprzęt gaśniczy utrzymywać w stanie sprawności technicznej,
- składować materiały palne w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od źródeł ciepła nagrzewających się do temperatury powyżej 100 °C ,

Na zagrożenie pożarowe mają wpływ następujące elementy :

- Odległość między budynkami,
- Charakterystyka materiałów palnych występujących w obiekcie,
- Obciążenie ogniowe,
- Zagrożenie wybuchem,
- Podział terenu zakładu na strefy pożarowe,
- Klasa odporności pożarowej budynków oraz odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania się ognia elementów budowlanych,
- Warunki ewakuacji,
- Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji wewnętrznej, ogrzewczej, elektrycznej , odgromowej, i.t.p.
- Dobór urządzeń przeciwpożarowych takich jak instalacje sygnalizacyjno- alarmowe pożaru, urządzenia gaśnicze, hydranty przeciwpożarowe,
- Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy,
- Drogi pożarowe oraz znajomość i przestrzeganie wymagań ochrony przeciwpożarowej.

Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania

Z wieloletnich statystyk wynika, że zdecydowana większość pożarów powstaje na skutek niewłaściwego zachowania się człowieka lub zaniechania przez niego wymaganych działań. Przyczyny pożarów mogą być zróżnicowane, do najczęściej spotykanych zalicza się :

Nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym np. płomieniem, zapalkami, papierosami i.t.p.

Przejawy nieostrożności to :

- porzucanie nie wygaszonych papierosów i zapalek w otoczeniu materiałów palnych,
- palenie tytoniu w miejscach podatnych na zapalenie i wybuch,
- stosowanie ognia w otoczeniu par cieczy i gazów,
- palenie ogniska bez zachowania wymaganych zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego,

- wypalanie traw i pozostałości roślinnych,
- nieostrożne obchodzenie się ze świecami, lampami naftowymi i.t.p.

Nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się substancjami łatwopalnymi np:

- stosowanie płynów łatwo zapalnych do zmywania różnego rodzaju nieczystości (zmywanie podłóg),
- pranie odzieży w benzynie lub innym rozpuszczalniku,
- rozpalanie pieców przy użyciu cieczy łatwo zapalnej,
- nieostrożne przelewanie cieczy łatwo zapalnej np. w pobliżu ognia i źródła promieniowania ciepłego.

Nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych np :

- niewłaściwe przygotowanie stanowiska pracy do prowadzenia prac spawalniczych, w tym nie przestrzeganie reżimu przewidzianego w instrukcji,
- prowadzenie prac remontowo - budowlanych z użyciem ognia w pobliżu materiałów palnych.

Wady urządzeń i instalacji elektrycznych oraz nieprawidłowa ich eksploatacja np:

- nieprawidłowo dobrana lub wykonana instalacja elektryczna,
- przeciążenie instalacji elektrycznej,
- wady i uszkodzenia instalacji i urządzeń,
- nie usuwanie wad mających wpływ na awarie w instalacji elektrycznej,
- eksploatacja prowizorycznych urządzeń elektrycznych np. tzw. Kablówek z drutem aluminiowym , podatnym na złamanie,
- eksploatacja punktów świetlnych (żarówek) w małej odległości od materiału palnego,
- samowola, niefachowa naprawa instalacji i urządzeń,
- regeneracja wkładek topikowych bezpieczników drutem,
- stosowanie palnych osłon na punkty świetlne,
- zewnętrzne, mechaniczne uszkodzenia instalacji.

Wady elektrycznych urządzeń grzewczych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja np:

- eksploatacja elektrycznych urządzeń grzewczych niesprawnych technicznie lub wykonanych prowizorycznie,
- pozostawienie bez dozoru przenośnych urządzeń grzewczych takich jak grzałki, czajniki, grzejniki, żelazka i.t.p.,
- eksploatacja urządzenia grzejnego bez odpowiedniego zabezpieczenia na palnym podłożu lub w pobliżu materiału palnego.

Wady oraz nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych na paliwo stałe, ciekłe i gazowe.

Przykłady

- niewłaściwy dobór oraz stan techniczny urządzenia grzewczego (pęknięcia, nieszczelności , niewłaściwe podłączenie rur dymowych),
- nie zachowanie wymaganej odległości urządzenia grzewczego od materiału palnego,
- wysypywanie żaru piecowego (szlaki) w miejscu, w którym występują materiały palne,
- uszkodzenie kominów, palenisk, przewodów dymowych i spalinowych,
- występowanie palnych elementów wystroju lub konstrukcyjnych na kanale dymowym,
- niewłaściwa obsługa urządzeń i instalacji na propan-butan w butlach (odległość od źródeł ciepła, nieszczelność)
- suszenie lub przechowywanie materiałów palnych jak odzież , surowce, paliwo , w bliskim sąsiedztwie źródeł ciepła i ognia
- zbyt intensywny proces spalania w palenisku powodujący wydobywanie się iskier z komina lub zapalenie się sadzy,
- brak nadzoru nad piecami w trakcie procesu spalania.

Wady urządzeń mechanicznych oraz nieprawidłowa ich eksploatacja np:

- nieprawidłowy dobór konstrukcyjny urządzenia mechanicznego np. powodujący stałe, intensywne tarcie, co wiąże się z nagrzewaniem lub iskrzeniem,
- brak konserwacji urządzeń np. łożysk , powodujący nagrzanie materiału przyległego,
- pozostawienie maszyn i urządzeń lub aparatury w czasie pracy bez fachowego nadzoru,
- brak konserwacji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej.

Wady procesów oraz nie przestrzeganie reżimów technologicznych, np:

- niewłaściwy dobór urządzeń i instalacji (wytrzymałość, średnica, ciśnienie i.t.p.),
- niewłaściwe dozowanie łatwo zapalnej cieczy w urządzeniu,

- nadmierne podgrzewanie pojemników z płynami łatwo zapalnymi,
- pozostawienie bez dozoru pracujących urządzeń technologicznych,
- przekraczanie reżimu technologicznego, a w szczególności takich parametrów jak temperatura, ciśnienie,
- nieszczelność aparatury i urządzeń powodujących wyciek cieczy,
- samodzielne usuwanie elementów automatyki sterowania i kontroli pracy urządzenia

Nieprawidłowe magazynowanie substancji niebezpiecznych np:

- niewłaściwe składowanie materiałów i surowców mogących wchodzić z sobą w reakcje chemiczną, bądź też reagujących na ciepło, światło, wilgoć,
- przechowywanie materiałów palnych (cieczy) w nieszczelnych naczyniach, bądź też podatnych na stłuczenia.

Samozapalenie się materiałów

Samozapalenie występuje na skutek zachodzących procesów biochemicznych w materiale podatnym na takie czynniki. Proces ten powoduje samonagrzewanie i w konsekwencji często prowadzi do samozapalenia. Samozapaleniu ulegają materiały zaolejone np. czyściwo, mające swobodny dopływ powietrza, substancje zawilgocone, takie jak węgiel lub miął węglowy.

Wyładowania elektryczności

Wyładowania elektryczności dzielą się na :

- wyładowania elektryczności atmosferycznej (pioruny),
- wyładowania elektryczności statycznej.

Wyładowania atmosferyczne mogą prowadzić do wypadków śmiertelnych. Na wyładowania tego typu narażone są wolno stojące, wysokie obiekty i drzewa. Powstałym wskutek wyładowań atmosferycznych pożarom można zapobiec tylko zakładając właściwie wykonanie instalacje odgromowe.

Elektryczność statyczna polega na powstawaniu ładunków elektrycznych na częściach maszyn, instalacjach, pasach transmisyjnych i.t.p. miejscach, gdzie występuje stykanie się i rozdzielanie różnych ciał, tarcie, przelewanie, przewijanie, stosowanie odzieży i obuwia z tworzywa sztucznego. Zjawiska te mogą powodować powstanie wyładowań elektryczności statycznej. Zapobiegać temu zjawisku możemy poprzez uziemianie różnego rodzaju maszyn, zbiorników i instalacji.

Podpalenia

Najczęściej podpalenia powstają w wyniku :

- chęci ukrycia nadużyć finansowych,
- zatarcia śladów po innym przestępstwie,
- potrzeby uzyskania odszkodowania,
- choroby psychicznej tzw. piromanii.

Inne przyczyny pożarów

- iskry powstające w wyniku szlifowania,
- stosowanie iskrzących urządzeń, odzieży, obuwia w obszarach i pomieszczeniach zagrożonych wybuchem
- stosowanie iskrzących narzędzi w obszarach zagrożonych wybuchem
- huragany, powodzie, inne klęski żywiołowe.

PRZYCZYNY ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARÓW

Każdy pożar, który nie został ugaszony w zarodku przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego, w sprzyjających warunkach i okolicznościach będzie szybko się rozprzestrzeniał.

Na szybkie rozprzestrzenianie się powstałego pożaru i wynikające stąd niebezpieczeństwo mają wpływ następujące czynniki :

- zwartość zabudowy,
- palność elementów budynków, w tym odporność ogniowa elementów konstrukcyjnych,
- palność wykładzin podłogowych i okładzin ściennych i sufitowych,

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU, WYBUCHU LUB AWARII. ALARMOWANIE

1. Każdy, kto zauważy pożar lub inne miejscowe zagrożenie obowiązany jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami :
  - osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru lub innego, miejscowego zagrożenia,
  - Straż Pożarną – tel. 998,
  - Właściciela .....
2. Po uzyskaniu połączenia telefonicznego ze strażą pożarną należy podać :
  - gdzie się pali – dokładny adres, nazwa instytucji, piętro,
  - co się pali (np. dach budynku, pomieszczenie magazynowe i.t.p.) lub występuje inne, miejscowe zagrożenie,
  - czy są zagrożeni ludzie – przybliżona liczba, okoliczności,
  - swoje nazwisko, funkcję lub stanowisko, nr telefonu z którego wzywa się straż pożarną.

UWAGA !

Odłożyć słuchawkę dopiero po uzyskaniu informacji, że zgłoszenie zostało przyjęte. W razie potrzeby odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

Podstawa prawna : ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 147, poz. 1229 z 2002r z późn.zm.)

ALARMOWANIE

RODZAJ SŁUŻBY	NUMER TELEFONU
 Powiatowe Stanowisko Kierowania (Państwowa Straż Pożarna)	998, 112
 POLICJA	997
 POGOTOWIE RATUNKOWE	999
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	994
POGOTOWIE CIEPŁOWNICZE	993
POGOTOWIE GAZOWE	992
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	991
STAROSTWO POWIATOWE	
STAROSTA	

ORGANIZACJA, WARUNKI EWAKUACJI ORAZ PODSTAWOWE ZASADY PROWADZENIA AKCJI RATOWNICZO- GAŚNICZEJ.

Podjęcie decyzji o ewakuacji ludzi.

Podjęcie decyzji o ewakuacji nie powinno być zbyt pochopne, aby nie spowodować nastroju paniki lub chaosu. Nie może to być jednak działanie zbyt opóźnione, aby nie zaistniały trudności wyprowadzenia lub wyniesienia osób zagrożonych lub wypadki zezadzenia, oparzenia, doznania urazów zagrażających zdrowiu lub życiu.

Podjęcie decyzji należy do obowiązku osoby sprawującej w obiekcie funkcję kierowniczą lub dyżurną.

Po ogłoszeniu sygnału alarmowego nakazującego ewakuację - **głosem**, użytkownicy, zobowiązani są opuścić budynek najbliższym wyjściem ewakuacyjnym.

Decyzję natychmiastowego ewakuowania ludzi należy podejmować w przypadkach:

- powstania pożaru i występowania wysokiej temperatury lub zadymienia,
- z miejsca pożaru prowadzi tylko jeden kierunek drogi ewakuacyjnej,
- przebywania ludzi w pomieszczeniach przyległych do miejsca powstania pożaru,
- powstania innych przesłanek stwarzających np. niebezpieczeństwo zawalenia się konstrukcji.

Ogólne zasady kierowania ewakuacją.

Ogólne zasady kierowania ewakuacją powinny uwzględniać następujące zadania :

- o wezwanie jednostek straży pożarnej,
- o wyznaczenie osób do przeprowadzenia ewakuacji ze wskazanych pomieszczeń lub kondygnacji budynku,
- o uformowanie ekipy do gaszenia pożaru w zarodku przed przybyciem jednostek straży pożarnej i zapobieganie jego rozprzestrzenianiu się,
- o nadzorowanie przebiegu ewakuacji oraz opieki nad osobami ewakuowanymi,
- o ustalenie kolejności ewakuowania osób w zależności od zagrożenia ich życia i sprawności ruchowej,
- o określenie miejsca czasowego przebywania osób ewakuowanych,
- o nadzorowanie przebiegu akcji ratowniczej i działań gaśniczych oraz przeciwdziałanie panice i chaosowi,
- o podporządkowanie się decyzjom dowódcy jednostki straży pożarnej przybyłej do miejsca zdarzenia oraz współpraca.

Sposób prowadzenia ewakuacji zorganizowanej.

1. Ewakuacja osób musi być prowadzona natychmiast po zauważeniu pożaru lub innego, miejscowego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi.

Decyzję o ewakuacji osób podejmuje najstarszy funkcją pracownik odpowiedzialny za obiekt.

Osoba podejmująca decyzję o ewakuacji osób powinna dokonać :

- oceny sytuacji pożarowej,
- określić potencjalne zagrożenie ludzi.

2. Po ogłoszeniu sygnału alarmowego „ **EWAKUACJA** „ - **głosem**, użytkownicy obiektu zobowiązani są:

- zawiadomić osoby przebywające w budynku o konieczności ewakuacji,
  - zachować spokój,
  - wskazać osobom kierunki ruchu i miejsce zbiórki,
  - nakazać osobom, które mogą poruszać się o własnych siłach, ubranie się i opuszczenie zajmowanych przez nie pomieszczeń,
  - osoby wymagające pomocy przygotować do ewakuacji,
  - uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach,
  - kierować uformowany strumień ruchu w rejony ewakuacyjne,
  - zapewnić ewakuowanym osobom opiekę i pomoc medyczną,
  - sprawdzić wszystkie pomieszczenia, czy wszystkie osoby opuściły poszczególne pomieszczenia i kondygnacje budynku,
  - sprawdzić stan osobowy pracowników po zakończeniu ewakuacji.
3. Ewakuacja osób powinna mieć charakter zorganizowany. W żadnym wypadku nie należy dopuszczać do przebiegu ewakuacji samoinicjatywnej, chaotycznej, przypadkowej.
4. Ewakuację osób należy rozpoczynać z tych pomieszczeń i stref pożarowych, które :
- są bezpośrednio objęte pożarem lub innym, miejscowym zagrożeniem,
  - mogą być odcięte przez ogień,
  - na których istnieje możliwość rozprzestrzeniania się ognia, dymów pożarowych i substancji toksycznych.
5. Dalszym działaniem kierującego akcją ratowniczą, dotyczącym ewakuacji jest wnikliwa analiza lokalnego pożaru. Zależnie od sytuacji pożarowej należy podjąć działania gaśnicze :
- przystąpić do lokalizacji powstałego pożaru, wykorzystując podręczny sprzęt gaśniczy i wyposażenie w postaci szafek hydrantowych,
  - wynieść z pomieszczeń objętych pożarem materiały palne mogące przyczynić się do rozprzestrzeniania ognia,
  - wezwać do pomocy niezbędne osoby.

Działania powyższe pozwolą na:

- ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru,
  - ograniczenie strat popożarowych,
  - przygotowanie pola działania jednostkom straży pożarnej i innym jednostkom wezwanym do pomocy.
6. Wszystkie pomieszczenia, z których wyprowadzono ludzi należy dokładnie sprawdzić, czy w żadnym, zagrożonym pomieszczeniu nie pozostała jakaś osoba (o ile pozwala na to sytuacja pożarowa). Zauważone uchybienia należy natychmiast zgłaszać kierującemu akcją.
7. W przypadku odcięcia dróg ewakuacji dla pojedynczych osób lub grup, należy niezwłocznie dostępnymi środkami, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz - powiadomić kierownika akcji ratowniczej. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródeł zagrożenia, w miarę istniejących warunków i posiadanych środków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego, lub zamknąć drzwi i uszczelnić je przed możliwością dostawania się dymów i gazów do pomieszczeń, w których zgromadzili się ludzie i oczekiwać na przybycie jednostek straży pożarnej. Nie należy podejmować ryzykownych działań, np. wyskakiwania z okien z wyższych kondygnacji.

8. W przypadku silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najbliżej podłogi (posadzki), ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
9. Po przybyciu na miejsce zdarzenia jednostek straży pożarnej lub innych sił z zewnątrz, należy przystąpić do działań ratowniczych, w szczególności do :
  - pomocy czynnej przy ewakuacji osób,
  - ratowania osób, którym drogi wyjścia zostały odcięte przez pożar,
  - przygotowania miejsc zastępczych dla ewakuacji osób,
  - przewozu ciężko chorych do szpitali i innych placówek służby zdrowia,
  - ewakuacji sprzętu, aparatury, dokumentów i innego, cennego mienia.

POSTĘPOWANIE PRACOWNIKÓW W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

W przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia:

1. Pracownik (inna osoba), która zauważy pożar, obowiązany jest natychmiast zaalarmować wszelkimi dostępnymi środkami – głosem, urządzeniem alarmowym, telefonicznie i.t.p - innych pracowników i osoby przebywające w obiekcie, straż pożarną oraz **Starostę Powiatowego**. Alarmowanie można zlecić innej osobie, a osobiście przystąpić niezwłocznie do organizacji ewakuacji i likwidacji zagrożenia za pomocą wszelkich, dostępnych środków.
2. Jeżeli w obiekcie nie jest obecna osoba upoważniona z tytułu funkcji do prowadzenia akcji w początkowej fazie, kierownictwo akcji powinien przejąć najbardziej energiczny i opanowany pracownik, który zajmie się rozdziałem zadań takich, jak:
  - zaalarmowanie straży pożarnej i właścicieli,
  - pozamykanie okien i drzwi, wyłączenie wentylacji mechanicznej,
  - doniesienie podręcznego sprzętu gaśniczego i podjęcie próby ugaszenia pożaru w zarodku,
  - wyłączenie zasilania budynku w energię elektryczną i inne media,
  - organizacja ewakuacji ludzi i mienia.
3. Pozostali pracownicy obowiązani są do podporządkować się poleceniom osoby, która objęła kierownictwo w zakresie prowadzenia akcji ratowniczo- gaśniczej.
4. Po zawiadomieniu straży pożarnej należy wyznaczyć przewodnika – pilota, który będzie oczekiwał przy wejściu do budynku (wjeździe na teren zakładu) na przybycie jednostek i doprowadzi je na miejsce zdarzenia, udzielając jednocześnie niezbędnych informacji o stopniu zagrożenia, punktach czerpania wody i.t.p.
5. W chwili przybycia jednostek straży pożarnej osoba dotychczas kierująca działaniami ratowniczymi ma obowiązek poinformować dowódcę przybyłej jednostki o dotychczasowym przebiegu akcji, wydanych poleceniach, oraz podporządkować się jego rozkazom, podając fakt przekazania kierownictwa do wiadomości wszystkich biorących w niej udział.
6. Przybycie straży pożarnej nie zwalnia pracowników od dalszej pracy w zakresie likwidacji zdarzenia, które to czynności należy wykonywać ściśle wg poleceń d-cy przybyłych jednostek straży pożarnej.

Podstawa prawna :

art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 147, poz. 1229 z 2002r z późn.zm.)

ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

Zarządca, właściciel obiektu:

Właściciel ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa pożarowego zajmowanego budynku i pomieszczeń.

Do zadań i obowiązków właściciela w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności :

- realizacja zadań ustawowych m.in. zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i ewakuacyjnych,
- zapewnienie prawidłowego stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku poprzez wyposażenie budynku i pomieszczeń w sprawny sprzęt pożarniczy i ewakuacyjny.
- znajomość zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji w wypadku powstania pożaru,
- zapewnienie właściwego pod względem pożarowym zabezpieczenia obiektu poprzez przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapewnienie wprowadzenia i stosowania we wszelkiego rodzaju przedsięwzięciach organizacyjno - technicznych rozwiązań eliminujących lub ograniczających zagrożenie pożarowe lub wybuchowe,
- kierowanie akcją ratowniczo - gaśniczą do chwili przyjazdu jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- zaznajamianie pracowników z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
- przeprowadzanie okresowych kontroli i analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego w podległych budynkach i pomieszczeniach.

Pracownik prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej

Do zakresu działania pracownika prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

- czuwanie nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- przeprowadzanie kontroli zabezpieczenia przeciwpożarowego w nadzorowanym obiekcie oraz udział w kontrolach prowadzonych przez organy ochrony przeciwpożarowej,
- planowanie potrzeb w zakresie wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe,
- dopilnowanie terminowej kontroli i konserwacji podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych,
- prowadzenie instruktażu informacyjnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla pracowników,
- zgłaszanie przełożonemu spostrzeżeń i wniosków mających wpływ na stan zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- współpraca z właściwą terenowo Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zabezpieczenia nadzorowanych obiektów,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej ochrony przeciwpożarowej.

ZADANIA I OBOWIĄZKI WSZYSTKICH PRACOWNIKÓW.

Do zadań i obowiązków wszystkich pracowników należy w szczególności :

- Znać i przestrzegać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów.
- Przestrzeganie postanowień „Instrukcji”. Niezwłocznie usuwać stwierdzonych uchybienia mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru. Uczestnictwo w organizowanych szkoleniach przeciwpożarowych,
- Nie zastawiać (zawężać) dróg ewakuacyjnych, dostępu do sprzętu gaśniczego i ratowniczego.
- Przestrzegać zakazu palenia tytoniu i posługiwania się otwartym ogniem w miejscach pożarowo-niebezpiecznych.
- Znajomość podstawowych zasad alarmowania, ewakuacji oraz gaszenia pożaru.
- Uczestniczenie w akcjach ratowniczo-gaśniczych oraz podporządkowanie się decyzjom kierującego akcją.
- Dokładna znajomość telefonu alarmowego, sygnału alarmowego w tym środków do ogłaszania alarmu, lokalizacji podręcznego sprzętu gaśniczego, źródeł przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, oraz rozmieszczenia wyjść ewakuacyjnych.
- Zwracać szczególną uwagę na właściwe warunki eksploatacji urządzeń elektrycznych (piecyki, kuchenki, i.t.p.).
- W przypadku powstania pożaru postępowanie zgodne z „Instrukcją postępowania na wypadek powstania pożaru”.
- Znajomość lokalizacji głównego wyłącznika prądu, głównego zaworu gazu.
- Informować przełożonych o wszelkich nieprawidłowościach mogących być przyczyną pożaru.
- Brać udział w szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Dbać o właściwy stan swojego miejsca pracy, gwarantujący bezpieczeństwo pożarowe w toku wykonywania czynności służbowych, jak i po ich zakończeniu.